

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Տնօրեն՝ _____

<< 31 >>

2023թ.

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

Արագածոտնի մարզ, գ.Աղձք

Աղձքի մ/դ 8-րդ դասարան

ուսումնական հաստատության անվանումը, դասարան
Ղարիբյան Թամարա Գևորգի

դասղեկի ազգանունը, անունը, հայրանունը

<<2023-2024>> ուսումնական տարի

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակաձուլում (ինդուկցիա), արտաձուլում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) Ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջ հետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղի ուղղությամբ սովորած տեքստերը (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումնային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. զերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները.

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամկետ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Սույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

- 1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝
- ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,
 - բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,
 - գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,
 - դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,
 - ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,
 - զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,
 - է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,
 - ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,
 - թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,
 - ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը,
 - ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,
 - ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

Քաղվածք

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական

հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>,

պետական ոչ առևտրային կազմակերպության

(կրճատումով)

42. Ղասարանի ղեկավարը (ղասողը)

- ա) ղաստիարակալական աշխատանք է կատարում՝ իր ղասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
 - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
 - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
 - դ) իրականացնում է ղասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
 - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
 - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
 - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
- բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
- գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.

- դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
 ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
 գ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
 74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
 75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
 76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
 77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
 78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ _____	2-3	
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ	ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ _____	4-9	
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ		
ԲԱՇԽՈՒՄԸ _____		10-
11		
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ,		
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ _____	ԵՎ	ՄԱՐԶԱՅԻՆ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ _____		12
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՄԻՐԱԿԱՆ,		
ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, _____	ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ	և
ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ _____		13
ԴԱՍՂԵԿԻ	ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ _____	14	
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ,		
ՍՈՑԻԱԼԱԴԵՍ _____	ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ	ՎԻՃԱԿՈՒՄ
ՀԵՏ _____	15	ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ
ԴԱՍՂԵԿԻ		ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ
ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ _____		
_____	16	
ԾՆՈՂԱԿԱՆ	ԺՈՂՈՎՆԵՐ,	ԱՇԽԱՏԱՆՔ
ՀԵՏ _____		17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ		ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ
ՀԵՏ _____		18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ	ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ	ՈՒՍԱՐՎԱ
ԱՎԱՐՏԻՆ _____		19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ	ԵՎ	ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՐ _____		20

1.ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) Ութերորդ դասարանում սովորում է քսանյոթ աշակերտ՝ 14 տղա, 13 աղջիկ: Ընդհանուր առմամբ աշակերտները ունեն բավարար ընդունակություններ: Դասարանում բոլոր աշակերտները համախմբված են: Դասարանի որոշ աշակերտների սոցիալական վիճակը գնահատվում է անբավարար: Չնայած այս հանգամանքին՝ երեխաները հաճախում են դպրոց ճիշտ ժամանակին և ցուցաբերում են ակտիվություն: Դասարանում կան նաև դժվար դաստիարակվող աշակերտներ:

2.ՈՒՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ՈՍՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱԳՔՈՒՄ

2023 - 2024 ուսումնական տարվա ընթացքում նախատեսվող աշխատանքներն են.

- ա) հաճախակի հետևել դասարանի վարքին և ուսման առաջադիմությանը,
- բ) հրավիրել ծնողական ժողովներ, որոնք կնպաստեն աշակերտների ակտիվության բարձրացմանը,
- գ) դասից և վարքից անբավարար աշակերտների հետ աշխատել առանձին, որպեսզի շտկվի այդ թերությունները,
- դ) աշակերտների մոտ ձևավորել բազմաբնույթ կարողություններ (կարգապահություն, մաքրություն, անձնական հիգիենա, համագործակցություն, փոխօգնություն),
- ե) կատարել դասալսումներ,
- զ) կազմակերպել միջոցառումներ, էքսկուրսիաներ:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն Աշակերտների մոտ սերմանել սեր և հարգանք քրիստոնեության նկատմամբ: Նույն նպատակով կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակության ձևավորմանը: Այս նպատակով նաև կազմակերպել էքսկուրսիա դեպի մոտակա հոգևոր մշակութային կենտրոններ և կազմակերպել հոգևոր թեմաներով զրույցներ:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն Մշակույթը կրող, ստեղծագործական ակտիվություն ունեցող անձ ձևավորելու համար կազմակերպել գեղագիտական բնույթի զրույցներ, երաժշտական բնույթի դադարներ: Կազմակերպել նաև այցելություններ թանգարաններ, թատրոններ:

3.3 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն Աշակերտների մեջ սերմանել սեր, հարգանք, նվիրվածություն հայրենիքի, ակնածանք՝ ֆիդայիների և հայ ազատամարտիկների նկատմամբ: Բնավորության մեջ ձևավորել ռազմական ոգի և հայրենասիրություն:

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն Բացատրել և պահանջել , որ աշակերտները հետևեն իրենց առողջությանը: Կոփեն իրենց մարմինները ֆիզվարժությունների և հնարների միջոցով: Վարեն առողջ ապրելակերպ: Կազմակերպել զրույցներ բժշկի հետ առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն Հարգանք, նվիրվածություն և պատասխանատվության զգացում ձևավորել աշակերտների մոտ դեպի աշխատանքը: Ձևավորել աշխատանքային հմտությունների և կառուցողական վերաբերմունքի խթանում:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն Պետք է կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի բնության գիրկը և այդ ընթացքում թվարկել բնապահպանական մի քանի խնդիրներ , որոնք առկա են իրենց շրջապատում և այդ խնդիրները գլոբալ են: Կազմակերպել մերձդպրոցական տարածքի կանաչապատում:

ԴՊՐՈՑ-ԸՆՏԱՆԻՔ ԿԱՊԸ Երեխաները պետք է հասկանան, որ ընտանիքը հանդիսանում է պետության կորիզը: Մինևույն ժամանակ գիտակցեն , որ պետք է ամուր պահեն դպրոց ընտանիք կապը, որը կնպաստի աշակերտների ավելի լավ սովորելուն, բարձր առաջադիմությանը:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1	Նախորդ ուս տարվա արդյունքների վերլուծում, նոր ուս տարվա անելիքների ծրագրում:	1,4÷8 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
2	Ստեղծել ներկողեկտիվային ինքնավարության մարմիններ՝ ընտրել դասարանի խորհրդի նախագահ և խորհրդի կազմ: Ստեղծել հերթապահության գրաֆիկ:	11÷15 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
3	Ստեղծել դասարանական կանաչ անկյուն: Դասարանում ձևավորել ազնիվ և անկեղծ հարաբերություններ:	18÷22 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
4	«Ակնկալիքների անիվ» գրույց այն մասին, թե ինչ սպասելիքներ և ակնկալիքներ ունեն այս ուս. տարում: Ներքին կանոնակարգի մշակում	25÷29 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
5	Աշակերտներին տեղեկացնել իրենց իրավունքների և պարտականությունների մասին: «Պարտքի և պատասխանատվության զգացում»	2÷6 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
6	«Ես էլ քեզ նման եմ» թեմայով գրույցը հնարավորություն կտա ձևավորել հարգանք դիմացինի նկատմամբ:	9÷13 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
7	Կազմակերպել և անցկացնել դասարանի հայտորոշիչ հետազոտություն «Աշակերտների առողջության պահպանում» թեմայով:	16÷20 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ բուժքույր
8	«Անավարտ նախադասություններ» մեթոդի օգնությամբ պարզել աշակերտների վերաբերմունքը դպրոցի, դասերի նկատմամբ:	30÷3 Հոկտեմբեր նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ

9	«Ոսկե աշնան գույներն իմ խոհերում» դասարանի ձևավորում	6÷10 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
10	«Պետք է արդյոք խնայել» խթանելով աշակերտների ստեղծագործական մտածողությունը ձևավորել բնության և բնական պաշարների հանդեպ խնայող վերաբերմունք:	13÷17 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
11	«Քանի լեզու գիտես այնքան մարդ ես » թեմայով զրույց: Ձևավորել բազմակարծություն և աշխարհահայացք	20÷24 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
12	«Էկոլոգիական հիմնախնդիրներ» աշակերտներին հանձնարարել հավաքել տեղեկություններ ՀՀ ավելի ուշագրավ էկոլոգիական խնդիրների մասին:	27÷1 Նոյեմբեր դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
13	«Կարող եմ օգտակար լինել» թեման հնարավորություն կտա աշակերտների մոտ ձևավորել բարի և դրական հատկանիշները:	4÷8 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
14	«Բնական աղետներ» սովորողներին ներկայացնել դրանց վտանգավորության աստիճանը և դպրոցի տարահանման պլանը:	11÷15 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
15	«Ազգային և միջազգային տոներ» նպատակն է հստակեցնել ազգային տոների առանձնահատկությունները և ազդեցությունները:	18÷22 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
16	«Տարեմուտի խոհեր»	8÷12 հունվար	դասղեկ աշակերտներ
17	«Սուրբ Ծնունդ» թեմայի միջոցով ներկայացնել Քրիստոսի ծննդյան ավետիսը, խորհուրդը:	15÷19 հունվար	դասղեկ աշակերտներ
18	«Կարող եմ օգտակար լինել» թեման հնարավորություն կտա աշակերտների մոտ ձևավորել բարի և դրական հատկանիշները:	22÷26 հունվար	դասղեկ աշակերտներ
19	«Հայոց հաղթանակած բանակ» ներկայացնել	29÷2	դասղեկ

	բանակի առաքելության, կազմավորման և ձեռքբերումների մասին:	հունվար փետրվար	աշակերտներ
20	«Բուն Բարեկենդան» նպատակն է աշակերտներին ծանոթացնել տոնի նշանակությանը, եկեղեցական տոների կարևորությանը և «Մեծ պահքի» խորհրդին:	5÷9 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
21	«Ազգային զարթոնք» ներկայացնել հայերի մասնակցությունը մի շարք մարտական գործողություններին: Նպատակն է աշակերտների մոտ ձևավորել ազգային գիտակցության արժեհամակարգ:	12÷16 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
22	Կազմակերպել և միմյանց գրքեր նվիրել ի նշան «Գիրք նվիրելու օրվա» խորհրդի:	19÷23 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
23	Կազմակերպել Թումանյանական ստեղծագործությունների ընթերցումներ և դիտել տիկնիկային ներկայացում:	26÷1 Փետրվար մարտ	դասղեկ աշակերտներ
24	Պատրաստել պատի թերթ «Դռները բացեք, գարուն է գալիս»: Դասասենյակը ձևավորել գարնանային շնչով:	4÷7 մարտ	դասղեկ աշակերտներ
25	«Մայր իմ սուրբ ու բարի» կազմակերպել զրույց նվիրված մայրության և գեղեցկության տոնին: Պատրաստել բացիկներ և նվիրել մայրիկներին:	11÷15 մարտ	դասղեկ աշակերտներ
26	Մեղիագրագիտություն. Պաշտպանություն և անվտանգություն, համակարգչային խաղերի բացասական հետևանքները վարքի վրա	18÷22 մարտ	դասղեկ աշակերտներ
27	«Կատակում ենք միասին» հումորը մեր կյանքի անբաժան մաս	25÷29 մարտ,	դասղեկ աշակերտներ
28	Կազմակերպել մոմավառություն նվիրված ապրիլյան քառօրյա պատերազմում զոհված քաջերի հիշատակին:	1÷5 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ
29	Կարգի բերել դասարանի կանաչ անկյունը, դասասենյակային ծաղիկները մշակել,	15÷19 ապրիլ	դասղեկ

	փխրեցնել հողը, պարարտացնել: Պահպանել բնությունը:		աշակերտներ
30	Կազմակերպել աստղագիտական զրույց, նշել «Աստղագիտական գարնան» սկիզբը, դիտել տեսաֆիլմ:	22÷26 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ
31	«Հիշում ենք և պահանջում» պատի թերթի լույս ընծայում:	29÷3 Ապրիլ մայիս	դասղեկ աշակերտներ
32	«Թերթելով մեր անցիալի էջերը» նպատակն է սերմանել հայրենասիրություն:	6÷10 մայիս	դասղեկ աշակերտներ
33	«Ընտանիքի օր» ներկայացնել ընտանիքի դերը և նշանակությունը, փոխադարձ հարգանքի և սիրո կարևորությունը:	13÷17 մայիս	դասղեկ աշակերտներ
34	«Շառլ Ազնավուր» կազմակերպել զրույց նվիրված աշխարհահռչակ հայորդուն: Ամփոփել 2023-2024 ուսումնական տարին:	20÷24 մայիս	դասղեկ աշակերտներ

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԴԵԿԱՎԱՐԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ

Անցկացման օրը	Դասղեկի անցկացման միջոցառման (դասախոսություն, գրույցներ, դիտողական արշավներ, էքսկուրսիաներ և այլն) բովանդակությանը	Ցանկություն
1-ին շաբաթ	Գիտելիքը ուժ է	
2-րդ շաբաթ	Դպրոց՝ ուսման դարբնոց	
3-րդ շաբաթ	Հայաստանի զինանշանի և դրոշի պատմությունը	
4-րդ շաբաթ	Ապահով համացանց	
5-րդ շաբաթ	«Համակարգիչն ընկե՞ր, թե՞ թշնամի», մեդիագրագիտության կարևորությունը	
6-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս հաղթահարել ծուլությունը	
7-րդ շաբաթ	Ոսկե աշնան գույներն իմ խոհերում	
8-րդ շաբաթ	Օրը սկսենք «բարև»-ով	
9-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս լինել լավ ընկեր	
10-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս պահպանել Երկիր մոլորակը	
11-րդ շաբաթ	Էներգախնայողություն	
12-րդ շաբաթ	Հայտնի հայ մարզիկներ	
13-րդ շաբաթ	Ընկերություն և ընկերասիրություն	
14-րդ շաբաթ	Բնական աղետներ, ի՞նչ է երկրաշարժը	
15-րդ շաբաթ	Հայկական ավանդույթները, որոնցով հպարտանում ենք	
16-րդ շաբաթ	Շնորհավոր Ամանոր և Սուրբ Ծնունդ	
17-րդ շաբաթ	Դեպքեր նշանավոր մարդկանց կյանքից	
18-րդ շաբաթ	Բարեկամությունը սկսվում է ժպիտից	
19-րդ շաբաթ	Աշխարհն իմ պատուհանից	
20-րդ շաբաթ	Իմ կատարած լավ գործերը	
21-րդ շաբաթ	Գիրքը իմ կյանքում	
22-րդ շաբաթ	Ի՞նչ են սովորեցնում մեզ Հովհ.Թումանյանի հերոսները	
23-րդ շաբաթ	Մեր փոքրիկ բարեկամները	
24-րդ շաբաթ	Մերը որպես տիեզերական զգացում	

25-րդ շաբաթ	Ոժեղ լինել, նշանակում է...	
26-րդ շաբաթ	Հայաստանի հուշարձանները	
27-րդ շաբաթ	Ի՞նչ է ազնվությունը	
28-րդ շաբաթ	Իմ նախասիրությունները և հետաքրքրությունները	
29-րդ շաբաթ	Բանավեճ աշակերտների կողմից ընտրված թեմայով	
30-րդ շաբաթ	Պահպանենք բնությունը	
31-րդ շաբաթ	Մարմնակրթություն, առողջապահություն	
32-րդ շաբաթ	Խառնվածքի տիպերը՝ ես իմ ընկերոջ աչքերով	
33-րդ շաբաթ	Հայաստանի այն վայրերը, որտեղ կուզեի լինել	
34-րդ շաբաթ	Իմ ձեռքբերումները այս ուսումնական տարում	

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՑ ՔԱՂՎԱԾՔՆԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.

2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.

3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.

4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը ննպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշյին համապատասխան կրթություն.

2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.

3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.

4) մասնակցելու ներդրողական և արտադրողական միջոցառումների.

5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.

6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.

7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.

8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
(կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպությունների:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կաղապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> պունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Մ հրամանի համաձայն
համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ
© Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՍՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ